

Inhoud	pag.
Van de redactie	1
Organistische groei-economie	2
Belastingstelsel stuurt samenleving verkeerde kant op	3
De ethische positie van Henry George	5
Dr. Mc Glynn en Henry George	7
Reactie van Lev Tolstoi op het werk van George	8
Zo juist verschenen door Paul Freriks	11
Al eerder verschenen Door Wim Sweers	12
Het file probleem door Rob Brockhus	13
Weg met de B TW, leve de ecotax met dividend Door Paul Metz	15
Rent – meesterschap over de aarde door Micha Kuiper	17
De Christelijke grondslag van onze maatschappij door Joseph Fels	19

Van de redactie.

Ruim 2000 jaar geleden moest een ster boven een stal in Bethlehem het begin markeren van een nieuwe tijd. Een tijd van hoop op vrede voor de wereld en vrijheid voor de volkeren brak aan. Nu ruim 2000 jaar later kunnen we constateren dat beloftes helaas niet zijn ingelost en verwachtingen niet uitgekomen. Henry George heeft er zijn levenswerk van gemaakt aan te geven hoe dat komt. Het leek ons daarom goed om met de kerstdagen voor ogen iets weer te geven over de ethiek bij en het geloof van George.

Zijn werken zijn uiteraard vooral economisch en filosofisch van aard. Maar zijn gedrevenheid om maatschappelijke wantoestanden op te sporen, te analyseren en een verbeterprogramma op los te laten komt mede voort uit zijn Christelijke achtergrond.

Die achtergrond heeft bij Georgisten nooit voorop gestaan in de beoordeling van zijn leven. Sommigen zien dat als een bevestiging anderen als een gewone feitelijke omstandigheid.

Harm Kolthek, over wie u de afgelopen uitgaven hebt kunnen lezen sprak altijd eenvoudig over het ontstaan van de wereld en het leven: "Door God en/of de Natuur". Met het overlijden van Kolthek verloren de Nederlandse Georgisten hun politieke leider en Christelijke inspirator. Desondanks cultiveerden de Nederlandse Georgisten het gedachtegoed van Kolthek, in het bijzonder zijn "staathuishoudkunde" Het Georgistisch economisch paradigma anno 1990, bij gelegenheid van 100 jaar Rerum Novarum, 100 jaar Christelijk Sociaal Congres en 100 jaar Nederlands Georgisme nog eens duidelijk neergezet, luidde:

- . *Heel de menselijke samenleving schept de economische waarde van grond en grondstoffen*
- . *Daarom dient voor gebruik daarvan uitsluitend te worden betaald aan alle leden van de gemeenschap.*
- . *Dit vervangt de noodzaak tot belastingheffing en is de grondslag voor een algemeen basisinkomen.*
- . *Dan ontvangen Alle mensen hun rechtmatig deel van de gaven der natuur, hun eerste mensenrecht.*

En de daarbij geformuleerde doelstelling van de stichting Grondvest luidde:

Komen tot

NATUURECONOMIE of Organistische Groei-economie

Een nieuw economisch systeem dat van zichzelf – milieuvriendelijk en duurzaam- mensvriendelijk en rechtvaardig is en ook – agressiebeperkend en coöperatief, maatschappelijk productief en cultuur scheppend, gestuurd door EENVOUDIG en DOELMATIG systeem van OVERHEIDSFINANCIERING:

- . *Géén heffing, belasting en premie-inhouding op het resultaat van de bedrijvigheid, lonen, salarissen, producten, huizen, gebouwen, enz.*
- . *wél GRONDRECHT INNEN, innen van gebruiksrechten van grond, grondstoffen, energie, water, lucht, en z., zonodig aangevuld met een selectieve belasting op milieubelastende consumptieve bestedingen.*
- . *een inkomensonafhankelijk PERESONLIJK BASISINKOMEN op zodanig niveau, dat het in de plaats treedt van het dure arbeid belastende systeem van sociale voorzieningen en van de subsidie- en uitkeringeneconomie een werkeconomie maakt*

Reden om juist in deze grondvest die zo rond de kerstdagen voor de jaarwisseling uitkomt een paar Christen Georgisten aan het woord te laten.

Maar hiervoor toch eerst nog even de opvattingen in economenland in de begin jaren negentig na het verschijnen van "100 jaar Rerum Novarum", "100 jaar Christelijk Sociaal Congres" en "100 jaar Nederlands Georgisme. Heel kenmerkend is een pagina groot artikel van een beleidsmedewerker van het ministerie van financiën in Intermediair 31 januari 1992:

Fiscaal milieu

Vanuit ecologisch gezichtspunt stuurt het belastingstelsel de samenleving de verkeerde kant op.

Het besef begint door te dringen dat alleen convenanten, verboden, vergunningen en productvoorschriften niet tot duurzame ontwikkeling zullen leiden.

Ons fiscale stelsel, dat 'milieuzonden' onvoldoende belast en te zwaar drukt op de factor arbeid, is aan herziening toe.

Niet alleen dienen milieubelastingen een belangrijke functie te gaan vervullen in het milieubeleid, maar milieugebruik moet veel meer dan nu het geval is een grondslag gaan vormen voor het belastingstelsel.

Het gaat dan niet meer over incidentele milieubelastingen om specifieke maatregelen te financieren, maar ecologisering van het belastingstelsel. In deze gedachtegang gaat het vooral om een fiscale operatie.

Voor de minister van financiën zal het ook niet meer dan dat zijn. Hij is in beginsel slechts geïnteresseerd in de effecten van de belasting op zaken waarvoor hij de politieke verantwoordelijkheid draagt: overheidsbegroting, collectieve lastendruk, financieringstekort, belastingstelsel en inkomensverdeling. Hij zal milieubelastingen in de eerste plaats toetsen aan de voor deze punten geformuleerde beleidsuitgangspunten.

In dat opzicht is er geen verschil met andere belastingmaatregelen. Bij het inzetten van de belastingheffing voor het realiseren van een milieudoelstelling heeft de fiscale maatregel weliswaar een extra beleidsdimensie.

Maar dat is niets nieuws; de heffing van inkomstenbelasting en premies heeft bijvoorbeeld ook een belangrijke sociale dimensie.

De milieudimensie van belastingheffing vereist een aantal extra toetsingen ten aanzien van (kosten)-effectiviteit, legitimiteit (de vervuiler betaalt), Harmonisatie in Europees verband en uitvoerbaarheid.

Ervan uitgaande dat belastingheffing ten behoeve van het milieu een fiscale operatie is, In hoeverre staat het huidige belastingstelsel een duurzame ontwikkeling dan in de weg, dan wel kan het daartoe een bijdrage leveren door een herziening met een ecologisch oogmerk?

Fiscaal beleid kan slechts in globale zin ten dienste worden gesteld van neven-, in casu milieudoelinden. Maar dat behoeft op zich geen bezwaar te zijn, omdat het dient te gaan om maatregelen die (grootschalige) substitutie-, allocatie- en volume-effecten genereren. Er zijn immers structurele veranderingen in onze wijze van produceren en consumeren nodig ten einde binnen één generatie een duurzame ontwikkeling te realiseren.

Onder het bestaande fiscale stelsel wordt arbeid naar verhouding zeer zwaar belast. Van de totale collectieve lasten (belastingen en premies) wordt thans 73 procent verkregen door het belasten van de factor arbeid en slechts 7 procent via het belasten van milieuaantasting en grondstoffengebruik.

Daarmee ontstaat het sterke vermoeden dat het belastingsysteem de samenleving de verkeerde kant op stuurt.

De voorraad grondstoffen wordt in te hoog tempo aangesproken, de milieugebruiksruimte raakt op. Tegelijk wordt arbeid onbetaalbaar, wat leidt tot voortdurende uitstoot van werknemers uit het productieproces met ingrijpende maatschappelijke en financiële gevolgen (werkloosheid, arbeidsongeschiktheid).

In deze context zijn milieuheffingen met een financieringsdoel van beperkte betekenis. Zij kunnen tijdelijk worden ingesteld om de rommel te kunnen opruimen die producenten hebben veroorzaakt. Maar daarmee verandert er structureel nog niets. Bij belastingen met een milieugrondslag gaat het daarentegen om het verleggen van de belastingdruk naar vervuiling en het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, die daardoor structureel worden afgeremd.

In wezen verschillen dergelijke belastingen niet van algemene belastingen zoals de inkomstenbelasting of de omzetbelasting. Aangezien de opbrengst van algemene belastingen in de algemene middelen vloeit, zal dit ook dienen te geschieden bij belastingen met een milieugrondslag. De opbrengst is dus niet bij voorbaat bestemd voor een milieudoel.

Teneinde te voorkomen dat de collectieve lastendruk onaanvaardbare proporties aanneemt, zullen bij de invoering van een milieubelasting andere belastingen moeten worden verlaagd. Dat hoeft niet perse belasting op arbeid te zijn. Het kabinet heeft

evenwel als beleidslijn gekozen dat bij invoering van belastingen op het gebruik van de factor milieu, bij voorkeur de belastingdruk op arbeid dient te worden vermindert.

In de discussie tot nu toe wordt er te onrecht van uitgegaan dat het 'terugsluizen' van Milieubelastingen een doel op zich zou zijn. Het woord terugsluizen is ook ongelukkig en onjuist: het doet denken aan het rondpompen van geld. Het gaat om een fiscale operatie die in beginsel geen effect heeft op de collectieve lastendruk of het budgetsaldo.

De ruimte voor een substantiële verhoging van de belastingdruk op de factor milieu is er alleen indien tegelijkertijd andere belastingen worden verlaagd. Dat is, gezien de hoogte van de collectieve lastendruk in Nederland, een politiek gegeven.

Het is evident dat verlaging van de belastingdruk op de factor arbeid tot een grotere arbeidsparticipatie kan leiden. Daarmee neemt het fiscale draagvlak toe en ontstaat de mogelijkheid van premieverlaging, met alle gunstige effecten van dien.

De verhouding actieven/inactieven – thans 100 op 86 – wordt gunstiger.

Een lagere inkomstenbelasting of premiedruk verkleint de 'wig' (het verschil tussen bruto en nettoloon) en kan een matigend effect op de algemene loonontwikkeling en bevorderlijk zijn voor de werkgelegenheid. Een vergelijkbaar effect kan, indirect, optreden bij een BTW-verlaging.

Als bezwaar tegen een aan het milieu gerelateerde belastinggrondslag is naar voren gebracht dat als deze effectief is, de belastingopbrengst zou opdrogen. Daarvoor hoeft echter geen vrees te bestaan indien de juiste heffingsobjecten worden gekozen.

Daarbij moet natuurlijk rekening worden gehouden met het regulerend effect van een belasting. Maar ook hier ligt dat in beginsel niet anders als bij andere belastingen. Een te hoge belastingdruk leidt tot allerlei al of niet gewenste neveneffecten waarmee de beleidsmakers rekening moeten houden. Het belasten van de grote input (energie, water, bodemgebruik, basisgrondstoffen) en output (afval, bulkemissies) van onze economie biedt, een solide basis voor een structurele opbrengst. Deze in- en outputs zullen immers ook in een duurzame economie nooit nul zijn, hoewel dat voor het milieu wel het beste zou zijn.

De ethische positie van Henry George

Henry George was een gelovig christen. Hij behoorde tot de 'Episcopal Church', het Amerikaanse lid van de familie van der Anglicaanse kerken. Zijn ethisch denken is ook door de traditie van deze kerken gestempeld.

Een grote rol speelt daarin, evenals in de Rooms-katholieke kerk, de zogenaamde natuurrechtgedachte. Deze gedachte komt kort gezegd op het volgende neer: Er bestaat een met de geschapen menselijke natuur meegegeven besef van wat rechtvaardig en onrechtvaardig is.

Via de menselijke rede kan men inzicht krijgen in deze natuurlijke zedelijkheid.

Alle mensen, ongeacht hun verschillende geloofsovertuigingen zijn op dit natuurrecht aanspreekbaar. Het positieve recht, neergelegd in wetten, gewoonten en instellingen, moet gemeten worden met de maatstaf van de rechtvaardigheid van het natuurrecht. Deze voor anglicanen en rooms-katholieken gemeenschappelijke natuurrechtgedachte maakte het voor Henry George ook mogelijk om in een lange open brief te reageren op de beroemde sociale encycliek van Paus LEO XIII in 1891, 'Rerum Novarum'.

Hoewel George in zijn hoofdwerk over "Vooruitgang en Armoede" ook duidelijk zijn ethische opvattingen tot uiting brengt, vinden we zijn ethische positie heel expliciet in deze open brief, die samen met de tekst van de pauselijke encycliek en nog enkele belangrijke bijdragen van met George's gedachten sporende katholieke geestelijken, vele malen heruitgegeven is onder de titel: 'The condition of labor' (= de situatie van de arbeid).

Tegenover de socialistische aanvallen op het privaatsbezit (van de productiemiddelen) verdedigde de Paus op grond van het natuurrecht de particuliere eigendom. Ook George is geen tegenstander van de particuliere eigendom, ook niet van het privaatsbezit van productiemiddelen, maar hij is van mening, dat de Paus te ongenueanceerd alle eigendom over één kam scheert.

Er is een tijd geweest, dat men met een beroep op eigendomsrecht ook het bezit van slaven en het recht om slaven te kopen en te verkopen als een onaantastbare sociale instelling beschouwde. Nu (anno 1991) zal geen zinnig mens dat meer doen. Niet alle eigendom is natuurrechtelijke, ethisch gerechtvaardigde eigendom. Zou men daarom niet wat voorzichtiger moeten omgaan met het proclameren van een onaantastbaar monopolie van eigendom van grond?

Wat is eigenlijk de (natuur)rechtsgrond van eigendom? Bij de beantwoording van deze waag sluit George zich aan bij de Engelse filosoof John Locke. Ook Locke redeneert natuurrechtelijk: de natuurrechtelijke basis van eigendom is "het recht van de mens op zichzelf, op het gebruik van zijn eigen vermogens, op het genieten van de vruchten van zijn eigen inspanningen - zoals een mens aan zichzelf toebehoort, zo behoort zijn concrete arbeid aan hemzelf".

Deze gedachte wordt door George uitgewerkt. Grond is geen product van menselijke inspanning of arbeid. We hebben recht van eigendom op door ons gevangen vis, maar niet op de niet door ons geproduceerde oceaan, Recht op de met behulp van een door ons gemaakte windmolen gecreëerde energie, maar niet op de wind. De wind kunnen we niet verkopen of het gebruik ervan aan anderen verbieden.

Zon, zee, lucht, grond zijn de eeuwen door voortdurende gaven van God aan alle generaties van mensen, aan allen ten gebuikte geschonken, maar door niemand voor zich alleen met uitsluiting van anderen te claimen als privaat bezit. De grond is aan de mensheid, niet aan een enkel mens geschonken. Zij behoort natuurrechtelijk gesproken allereerst toe aan de menselijke gemeenschap. Die gemeenschap is dus ethisch gerechtigd om het bezit van grond aan voorwaarden te binden. Het is moreel moeilijk (volgens George eigenlijk moreel onmogelijk) om belasting te heffen op de vruchten van menselijke arbeid. Maar het is moreel vanzelfsprekend, dat de gemeenschap betaling vraagt voor het bezit en gebruik van grond. Immers de waarde van grond is een sociaal productresultaat van de aanwezigheid van bevolking, publieke vraag, overheidsdiensten en samenvoeging van de activiteiten van individuen in een gegeven gebied.

In een heel korte formule vatte George deze gedachten samen in de volgende zin: "the taking by the community for the use of the community of the value which is the creation of the community" (de gemeenschap eist voor gebruik door de gemeenschap de waarde op, die door die gemeenschap is geschapen). Uitvoerig komt hij er ook in de open bief aan de Paus op terug: "Neem Rome, of Parijs, of Londen, of New York, of Melbourne. Overweeg de enorme waarde van grond in zulke steden in vergelijking met de waarde van grond in spaarzaam bevolkte streken in dezelfde landen. Waaraan is deze waarde te danken? Is het niet te danken aan de dichtheid en activiteit van de bevolkingen van die steden; aan de veroorzakers zelf van enorme openbare uitgaven voor straten, leidingen, publieke gebouwen en al die zaken die nodig zijn voor gezondheid, bewoonbaarheid, faciliteiten en veiligheid van die grote steden?"

Zie hoe, met de groei van zulke steden het enige dat voortdurend in waarde toeneemt, de grond is; hoe het openen van wegen, het aanleggen van spoorwegen, het tot stand brengen van publieke verbeteringen de waarde van de grond doet stijgen. Is het niet duidelijk, dat hier een natuurlijke wet aan het werk is, een tendens, die door de Schepper gewild is? Kan het iets anders betekenen dan dat Hij, die de Staat als de georganiseerde gemeenschap instelde met zijn behoeften, in de waarden die zich aan de grond hechten, ook de middelen heeft geschonken om in de behoeften van de gemeenschap te voorzien?"

Het was voor George geen religieuze versiering, maar diepe ernst, dat hij de Schepper en het natuurrecht in zijn betoog betrok. Daarvoor nog een interessante aanhaling: "De hervorming die wij voorstaan, heeft gelijk alle echte hervormingen, zowel een economische als een ethische kant.

Er zijn inderdaad heel wat 'single-tax voorstanders', die onze plannen vanuit een puur fiscaal gezichtspunt bekijken. Maar voor diegenen die denken zoals ik, is de ethische kant het belangrijkste" Er was naast die in oorsprong en ook in het denken van George's theologische school van het natuurrechtelijke denken nog een andere invloedrijke ethische school, die van het utilisme. De voorstanders hiervan redeneerden als volgt: Alle mensen zoeken in het leven een overwicht van lust over onlust. Hun wat magere sociaal-ethische formule was het gebed om te streven naar 'het grootste geluk (groot in termen van het genoemde netto-overschot aan lust boven onlust) voor het grootste aantal mensen'.

Niet uit motieven van rechtvaardigheid of sociale sympathie, maar uit 'welbegrepen eigenbelang' moest men ook met belangen van anderen rekening houden. Henry George distantieert zich van deze school en hoopt daarvoor ook bij de Paus begrip te vinden: "Het komt ons voor, dat de welzijn bevorderende en verrijkende revolutie waarop wij mikken een te grote aangelegenheid is om volbracht te worden op basis van het 'welbegrepen eigenbelang' (intelligent self-interest) en door niets minder dan een religieus bewustzijn kan worden uitgevoerd.

Dit is het tribunaal, waarvan Uwe Heiligheid de meest verheven vertegenwoordiger is. Een direct antwoord heeft George nooit ontvangen van Paus LEO XIII. Maar waarschijnlijk wel een indirect antwoord. In 1886 werd Dr. Edward Mc. Glynn, pastoor van de St. Stephen's church in New York gewaarschuwd door aartsbisschop Corrigan om zijn relaties met Henry George te verbreken. Ondanks deze waarschuwing verscheen Mc. Glynn op een openbaar georganiseerde bijeenkomst ter ondersteuning van George's kandidatuur voor het burgemeesterschap in New York. In juli 1887 werd hij officieel ontheven van zijn pastoraat en in de ban gedaan. In 1892 kondigde een pauselijk gedelegeerde het herstel van Mc. Glynn in zijn priesterlijke functies aan, nadat een commissie van de katholieke universiteit verklaard had, dat Mc. Glynn's opvattingen over grondeigendom niets bevatten, dat strijdig was met de katholieke leer.

Henry George constateerde verheugd, dat "de encycliek van nu af niet meer opgevat moet worden als een afwijzing van de 'single tax', maar als een afwijzing van de groteske karikatuur, die ervan in het begin aan de Paus was gepresenteerd . George's ethiek is een sociale ethiek. Hij verwerpt het verregaande individualisme van in termen van Darwin's 'Survival of the fittest' denkende en handelende liberale kapitalisten evenals dat van de anarchisten. Hij erkent, dat de mens als sociaal wezen beter gehonoreerd wordt door het socialisme, maar verschilt met hen van mening over de afschaffing van het privaatsbezit van de productiemiddelen. Dit moet volgens hem leiden tot een almacht van de Staat, die dan het individu zal verdrukken.

In de hedendaagse theologie en wijsgerige ethiek speelt het natuurrechtelijke denken niet meer die overwegende rol als in de tijd van Henry George. Maar zijn argumentatie over het recht van de gemeenschap op de grondwaarden blijft ijzersterk en kan ook in de context geplaatst worden van bijvoorbeeld een meer hedendaagse verantwoordelijkheidsethiek.

Dr. Mc. Glynn en Henry George.

Indirect raakte Henry George in conflict met de katholieke kerk. Een priester die zijn leer betrok bij zijn prediking werd door de Paus himself in de ban gedaan. Jawel dezelfde Leo XIII met wie George in de clinch lag en wie hij een indrukwekkend antwoord schreef op zijn encycliek Rerum Novarum in 1891. Dat antwoord van een paar honderd pagina's is in honderdduizenden exemplaren over de gehele wereld onder de naam: "Het vraagstuk van den Arbeid, Open brief aan Paus Leo XIII. Zowel het boek als de gehele encycliek zijn te lezen in de bibliotheek van Grondvest. Een verkorte weergave vindt u op www.grondvest.eu.

Toegezonden door de Robert Schalkenbauch Foundation te New York en vertaald:

We verplaatsen ons even naar de grote strijd die gevoerd is tussen een groot aanhanger van Henry George, de katholieke priester Dr. Edward Mc Glynn, en het Pausdom. Edward Mc werd geboren in de First Street, op de Lower East Side van New York op 27 september 1837. Hij werd tot priester gewijd op 24 maart 1860 in de kerk van St. John Lateran, in Rome. Kort na zijn wijding keerde hij naar New York terug, was in dienst van verschillende parochies, en werd in 1886 pastoor van St. Stephens.

Dr. Mc Glynn las "Vooruitgang en Armoede" geschreven door Henry George, in 1880. Hij vond er datgene in "waarnaar hij lang gezocht en getreurd had, omdat hij het niet vond". Hij hield vaak een rede ter ondersteuning van de "grondhervorming", zoals die verdedigd werd door Henry George en zijn dynamische persoonlijkheid en zijn wonderbare welsprekendheid boeiden de aandacht van grote menigten toehoorders. Zijn activiteit veroorzaakte al snel dat zijn geestelijke superieuren hem berispten omdat hij, naar zij beweerden datgene steunde wat "strijdig was met het Christelijk geloof en met de Katholieke leer". Er werd hem verboden te spreken over grondbezit. Dr. Mc Glynn gehoorzaamde echter niet aan dit verbod en na verloop van tijd vaardigde Paul Leo XIII een beslissend en gebiedend bevel uit: Mc Glynn moest in Rome komen om te worden getuchtigd.

Dr. Mc Glynn ging niet naar Rome en excommunicatie volgde; hij werd in de ban gedaan. Toen 6 jaar later Mgr. Satolli als speciale vertegenwoordiger van Zijne Heiligheid de Paus naar de Verenigde Staten kwam om onder andere de zaak van Mc. Glynn te onderzoeken, was de verbitterde stemming van het volk, veroorzaakt door het in de ban doen van de populaire priester, nog steeds niet geweken. Dr. Mc Glynn werd gevraagd een uitgebreide verklaring te schrijven over de filosofie, waarvoor hij de kansel had geofferd.

Het eenstemmig oordeel van Mgr. Satolli en de commissie van 5 theologen aan wie hij een verklaring voorlegde, luidde, dat in de grond-filosofie, die door Mr. Mc Glynn werd gepredikt, niets in strijd was met het Christelijk geloof of met de Katholieke kerk. Dit oordeel werd openbaar gemaakt door Mgr. Satolli aan de Katholieke Universiteit van Washington op 23 december 1892. Laat op de avond van die dag verklaarde Mgr. Satolli, die kort daarna de eerste Pauselijke gezant werd in de Verenigde Staten, aan de pers, dat Dr. Mc Glynn weer in zijn eer hersteld was, aangezien hij de Pauselijke vertegenwoordiger in zijn rechtszaak op alle punten had bevredigd.

(Die Mgr. Satolli had natuurlijk wel enige boter op zijn hoofd. De invloed van George werd groter alsmede zijn politieke macht. Satolli moest in het reine zien te komen met Mc Glynn om onbesproken zijn ambt als Pauselijk afgezant te kunnen aanvaarden.-red. Grondvest.-

Reactie van Lev Tolstoi op het werk van Henry George.

Een politiek pamflet van Tolstoi, tot nu toe ontsnapt aan de aandacht van zijn levensbiografen.

Lev Tolstoi las "Vooruitgang en Armoede". Ook hij lag overhoop met de Katholieke kerk net als indirect Henry George. Van Tolstoi is bekend dat hij een enorme inzinking heeft gehad. Hij werd depressief. Eigenlijk was hij op het hoogtepunt van zijn roem. Hij had aanzien in veel kringen door het succes van zijn boek "Oorlog en Vrede". 13 kinderen had hij. Maar neerslachtigheid overviel hem. Hij had geen enkele lol meer in zijn leven. Zijn enige hobby was jagen. Hij durfde zijn jachtgeweer niet meer te dragen uit angst zichzelf neer te schieten. Daarop heeft hij zich teruggetrokken met de bijbel. Hij heeft zich "beperkt" tot het lezen van de 4 Evangelien. En daarbinnen weer heeft hij alleen de woorden van Jezus genoteerd en geïnterpreteerd en daar een boek over geschreven: "Het kleine Evangelie". Een boek overigens die onlangs weer opnieuw is uitgegeven. Nadat hij de bijbel gelezen had was hij weer opgeknapt, zag het leven weer zitten en werd van atheïst een belijdend gelovige.

Tolstoi en de brief van hem begin 1900:

George's open brief aan de Paus is in ons land bijna niet besproken, door de pers totaal genegeerd en daardoor ook weinig verkocht. In Engeland en Amerika is dit boeiende boekje in honderdduizenden exemplaren verspreid. De reden hiervan wordt misschien het best verklaard door Lev Tolstoi in zijn brief aan de Duitse bewerker van het boekje, de heer Bernard Eulenstein, aan wie hij het volgende schreef:

“De mensheid schrijdt bestendig voorwaarts in de richting van verheldering van het bewustzijn en het scheppen van maatschappelijke levensvormen, waarin dit helderder bewustzijn tot uiting komt. Daarom ontstaat in iedere periode van het leven der mensheid aan de ene kant het proces van het helder worden van het bewustzijn en aan de andere kant dat van het in leven treden van datgene, wat voor het bewustzijn is duidelijk geworden.

Tegen het einde van de 18^e en in het begin der 19^e eeuw ontstond in de Christelijke maatschappij het proces van verheldering van het menselijk bewustzijn ten opzichte van de situatie rondom de arbeiders, die in verschillende vormen van slavernij leefden en tevens het proces van het scheppen van nieuwe levensvormen, die overeenkwamen met dat helderder bewustzijn: de opheffing van de slavernij en het vervangen daarvan door de loonarbeid.

Nu is het proces begonnen van de verheldering van het menselijk bewustzijn ten opzichte van het gebruik van de grond, en zeer spoedig moet –naar het mij voorkomt- het proces van de omzetting van dit verhelderde bewustzijn in daden een begin maken. In deze processen, die in maatschappelijk opzicht, de hoofdtaak van onze tijd zijn, was en is Henry George de pionier, de leider van de beweging. Daarin ligt zijn grote betekenis. Hij heeft door zijn voortreffelijke werken naar waarheid het bewustzijn van mensen ten opzichte van het gebruik van de grond verhelderd, en daarbij heeft hij een praktische weg gewezen om dat gegroeide bewustzijn in daden om te zetten.

Het is merkwaardig dat bij de behandeling van de kwestie van de afschaffing van het stuitende onrecht van het privaat eigendom van land zich precies hetzelfde herhaalt, wat naar mijn heugenis, zich heeft voorgedaan bij het bespreken van de opheffing der slavernij in Rusland en Amerika. De regering en de heersende klasse, in het diepst van hun ziel gevoelende dat in de oplossing der grondkwestie de oplossing ligt van alle sociale kwesties, waarmee tevens al hun voorrechten worden vernietigd, en vermoedende, dat die kwestie thans aan de orde komt, stellen zich aan, alsof zij bezorgd zijn voor het heil van het volk, en terwijl ze spaarbanken oprichten, arbeidsinspecteurs aanstellen, een inkomsten belasting gaan heffen en zelfs een achturige werkweek bepleiten, negeren zij zorgvuldig de landkwestie en met behulp van hun gediensstige, alles wat hen behaagt bewijzende wetenschap der economie, bewijzen zij, dat de onteigening van de grond, nutteloos, schadelijk en zelfs onuitvoerbaar is.

Men doet nu zoals men deed, toen er sprake was van de afschaffing der slavernij. De mensen wisten al lang dat die instelling niet meer houdbaar was en dat de slavernij een gruwelijk, de ziel in opstand brengend anachronisme is, toch heeft de quasi-religie van die tijd bewezen, of dat de slavernij noodzakelijk, of dat de tijd voor haar afschaffing nog niet gekomen was. Thans beweert men hetzelfde van het privaat grondeigendom; alleen met dit verschil, dat de economische wetenschap nu de rol vervult van de godsdienst.

Men zou denken dat het voor ieder beschaafd mens zo helder moest zijn als de dag, dat het grondeigendom in handen van mensen die de grond niet zelf bebouwen en wiens enige werk is honderden en zelfs duizenden arme gezinnen de bebouwing daarvan te beletten, een even onzedelijke en schandelijke zaak is, als het eigendom van slaven; toch zien wij, dat hoogbeschaafde Engelse, Oostenrijkse, Pruisische en Russische aristocraten genieten van dit wrede, schandelijke recht, en, steunende op de sofismen welke de wetenschap der economie hen ter vergoelijking van hun werk kant en klaar levert, zich daarvoor niet alleen niet te schamen, maar er zelfs nog trots op zijn.

De verdienste van Henry George bestaat hierin, dat hij al die drogredenen, welke ter verdediging van het grondeigendom worden aangevoerd, in haar nietigheid aan de kaak heeft gesteld, zodat de verdedigers zelf de strijd niet meer aandurven, maar deze kwestie voorzichtig uit de weg gaan en bewust daarover het stilzwijgen bewaren. Maar Henry George heeft hen ook deze ontwijkende houding onmogelijk gemaakt. Hij heeft er zich niet toe bepaald de kwestie zo duidelijk te stellen, dat men alleen wanneer men zijn ogen dichtknijpt de dwaasheid en de onzedelijkheid van het privaat eigendom kan loochenen, maar hij is ook de eerste geweest, die de mogelijkheid heeft aangetoond van de oplossing van de grondkwestie.

Hij is de eerste geweest, die een klaar en afdoend antwoord heeft gegeven op de tegenwerpingen, die in alle tijden door de vijanden van de vooruitgang zijn gemaakt en hierop neerkomen: dat de eisen van de vooruitgang worden gemaakt voor doelloze, onpraktische en onuitvoerbare hersenschimmen, die men met stilzwijgen kan en moet voorbijgaan.

Het voorstel van Henry George weerlegt die tegenwerpingen, doordat hij de kwestie oplost op een wijze, dat al morgen comités tot onderzoek en beoordeling van het ontwerp en tot verwerking daarvan in een wet kan worden vastgelegd. In Rusland bijvoorbeeld, kan het onderzoek van de kwestie van de aankoop van het land of de onteigening daarvan voor het tot stand brengen van landnationalisatie morgen reeds worden begonnen en ook met de nodige veranderingen op dezelfde wijze beslist worden als voor 33 jaren de kwestie van de vrijlating der lijfeigenen in Rusland beslist is. De noodzakelijkheid van een verandering in de situatie is de mensen duidelijk gemaakt en daarbij is hen de mogelijkheid van die verandering aangetoond; daarom kunnen zij niet ongedaan laten wat hun verstand hun voorschrijft. Nodig is alleen dat de nationalisering van de grond tot een publieke opinie wordt gemaakt.”

Lev Tolstoi, Ergens in de beginjaren van 1900.

Zo juist verschenen

door Paul Freriks

De oude Socialistische Partij van Harm Kolthek.

Een stevig boek en inderdaad wetenschappelijk. Helaas weinig over zijn privéleven en persoonlijke drijfveren. Maar een perfect overzichtswerk. Zelf zijn we bezig met een follow-up. De jaren van Kolthek bij Recht en Vrijheid. Overigens heb ik ook moeite met de ondertiteling. Sociaal-anarchist zoals Blom in de toelichting schrijft zou beter zijn.

Subtitel Ontstaan, opkomst en ondergang van een 'libertair-socialistische' partij (1918-1928)

Auteur(s) Ron Blom

ISBN 9789059722279 - Jaar 2007

308 pagina's, paperback, genaaid gebrocheerd.

In Nederland kennen we de huidige Socialistische Partij van Jan Marijnissen. Hiervoor bestond er ook al een Socialistische Partij met zetels in gemeenteraden en in de Kamer. Het was de sociaal-anarchist Harm Kolthek die in 1918 voor deze partij verkozen werd tot Tweede Kamerlid. Deze SP was een typisch product van de vroege arbeidersbeweging met veel libertaire wortels. Zij zette zich af tegen het 'stembussocialisme' van de SDAP en het 'rode militarisme' van het bolsjewisme. Veel van de partijkaders waren actief in het Nationaal Arbeidssecretariaat (NAS), de radicalere concurrent van het met de sociaal-democratie verbonden NVV. Met de introductie van het algemeen kiesrecht voor mannen en de groeiende rol van de overheid in het economische leven voelden deze voormalige anarchisten de noodzaak om wel aan verkiezingen deel te nemen. In het NAS kwamen zij op voor arbeidswetgeving en een meer professionele opzet van de van oudsher federalistisch ingestelde radicale vakbeweging.

Over de SP van voormalig NAS-secretaris Harm Kolthek is erg weinig bekend. Dit is het eerste gedegen onderzoek naar de opkomst, groei en neergang van deze libertair-socialistische partij met wortels in de vakbeweging. De historicus Ron Blom maakte naast bronnenonderzoek in verschillende archieven gebruik van informatie van opgespoorde familie van de betrokken raadsleden en activisten. Dit alles heeft geresulteerd in een fraaie reconstructie van radicale arbeidersmilieus in het interbellum. Blom neemt de lezer mee en biedt een rondgang door de wereld van de globalisten van het Esperantisme, de blasfemische vrijdenkers van De Dageraad, de aanhangers van het gebroken geweeetje van de Internationale Anti Militaristische Vereniging (IAMV), diverse amateur toneelgezelschappen en koren, seksuele voorlichters van de Nieuw-Malthusiaanse Bond en kleurrijke propagandisten van de coöperatiegedachte.

Ron Blom (1963) is werkzaam bij het Stadsarchief Amsterdam bij de sectie Verwerving. In 2004 promoveerde hij op het proefschrift 'Niet voor God en niet voor het Vaderland. Linkse soldaten, matrozen en hun organisaties tijdens de mobilisatie van '14-'18'. Van zijn hand verschenen diverse artikelen in tijdschriften en boeken zoals onder meer in de bundel 'Wankel Evenwicht. Neutraal Nederland en de Eerste Wereldoorlog'.

Al eerder verschenen

door Wim Smeets

Een paar maanden geleden op een zonnige dag snuffel ik op een 'rommelmarktje (liefdadigheids basar) bij een bejaardentehuis. Bij een boekenkraampje zie ik een dik boek liggen, uitzien als nieuw van een mij bekende schrijfster die in 1995 het boek schreef: **HET JAAR 2000 – KRUIPUNT VAN DE MENSHEID Nieuwe wegen door een basisinkomen voor alle mannen, vrouwen en kinderen.**

De schrijfster Lisinka Ulatowska woonde toen in New York. Zij werkte toen al vele jaren aan de toerusting van de Verenigde Naties om vrede en welzijn mondiaal te bevorderen. Ulatowska toont aan, alle verschrikkelijke gebeurtenissen, rampenzalige scenario's, de toenemende sociale en ecologische armoede ten spijt, dat deze wereld toch nog toekomst heeft.

Er is een evenwicht in onze evolutie mogelijk tussen materie en geest, mannen en vrouwen, volken en individuen. Armen kunnen rijker worden, zonder dat de rijken armer worden. De VN kan functioneren als de grootste onafhankelijke makelaar in ons aller belang met het meest democratische stelsel dat denkbaar is. En nu licht dan voor mij het schitterende boek gevonden op de rommelmarkt:

SAMENZWERING SAMENSPEL LISINKA ULATOWSKA

Naar spiritueel wereldburgerschap

Een meeslepend spiritueel gebaseerd op de werkelijkheid over een geniepige samenzwering die ons allen onderuit haalt zonder dat we dat in de gaten hebben. Een team wereldburgers werkzaam bij de VN zet zich met hart en ziel in om dit complot te verijdelen. Terwijl zij gebruik maken van hun inzichten op spiritueel, psychologisch, politiek en economisch gebied, raken ze in situaties verwickeld waarin ze persoonlijk geconfronteerd worden met hun eigen liefdes relaties, angsten en onzekerheden. Zij maken hierbij zo'n intens bewustwordingsproces door dat ook de lezer deze inzichten kan gebruiken om zijn eigen kwaliteit van leven te verbeteren. Op een unieke wijze beschrijft de auteur hoe je als wereldburger mee kunt bouwen aan een wereldgemeenschap van eenheid in verscheidenheid.

'The Third Millennium' in onze recente geschiedenis schept nieuwe verwachtingen voor de mensheid. In het pas aan gebroken tijdperk van Aquarius, symbool van gemeenschapszin, zal ons aller levenssituatie radicaal moeten verbeteren. Wat dringend nodig is: de bewustwordingsdoorbraak, dat we een nieuw zelffinancierend economisch systeem kunnen ontwikkelen dat alle nationale stelsels overkoepelt zonder deze of ons leefmilieu aan te tasten. Een systeem ook, dat ieder mens bevestigt in z'n identiteit en stimuleert in z'n ontplooiing.

EEN MEESLEPENDE ROMAN MET ALS RODE DRAAD DE BEWUSTWORDING VAN DE WERELDBURGER OM TE BOUWEN AAN EEN WERELDGEMEENSCHAP VAN EENHEID IN VERScheidenheid

Lisinka Ulatowska groeide op in Nederland, Duitsland, Engeland en de VS, waar ze haar doctorsgraad in de klinische psychologie behaalde met een specialisatie in de transpersoonlijke psychologie. Ze vertegenwoordigt drie NGO's (Non-Governmental Organizations) in de Verenigde Naties waar zij enkele jaren voorzitter was van de NGO Task Force on Financing. In deze functie schreef zij A Listing of financing Mechanisms and Approaches to their Implementation. Ze heeft een avontuurlijk leven geleid tijdens haar zwerftochten door vijfendertig landen. Zij geeft wereldwijd lezingen in het Nederlands, Engels, Duits en Frans.

Het file probleem

door Rob Brockhus

Rita Verdonk, roept geruime tijd dat zij het file probleem zal oplossen. Daar blijft het bij, een zinnige bijdrage blijft achterwege. Mark Rutten leider van de VVD wil meer rijstroken, dus meer asfalt. Groen Links zet in op Openbaar Vervoer en verhoging wegenbelasting.

Politieke Den Haag gaat van de huidige situatie uit. Ze willen maar niet onderkennen dat het fileprobleem vooral een logistiek probleem is. Dit vraagt om een fundamenteel andere benadering over vervoer van productie en het probleem van het woon- en werkverkeer. Verbreding van autowegen levert geen meerwaarde op. Iedere vervoersdeskundige kan je dan vertellen dat je dan alleen eerder vaststaat bij op en afritten. Hiermee los je niks op. Verhoging van belastingtarieven heeft de afgelopen decennia geen zoden aan de dijk gezet. Er is hiervoor overigens ook geen draagvlak. Integendeel: een en ander komt teveel over als de zoveelste pesterij van automobilisten en de wetenschap dat de auto en zijn chauffeur geweldige melkkoeien zijn. En wat betreft het openbaar vervoer: In de spits zien we al "Japanse" toestanden. Politiek den Haag, gaat van de huidige situatie uit die in haar ogen niet of nauwelijks veranderbaar is.

Politiek den Haag haalt oorzaak en gevolg door elkaar.

Solidara wil de oorzaak van het gebruik van transportmiddelen fundamenteel aanpakken. Dit geldt zowel voor het personenvervoer als het vervoer van producten. Het probleem zit onder meer in een verkeerde logistiek. Dat wil zeggen, dat melk uit Friesland naar Zeeland wordt vervoerd om daar kaas van te maken. Dan wordt de kaas weer naar Friesland gebracht. Het is handiger om de kaasfabriek in Friesland te plaatsen. Korte lijntjes en het vervoer over lange afstanden kan achterwege blijven. Dat geldt ook voor Parmaham uit Italië waar Nederlands vlees naar toe is gebracht en daarna weer retour alleen om de ham van het etiket "Parma" te mogen voorzien. Of appels uit Argentinië worden ingevlogen op het moment dat in Nederlandse gaarden wordt geoogst. Economische motieven krijgen consequent voorrang boven o.a. milieu en fileproblemen. Er moet een gedegen onderzoek komen van alle vervoersbewegingen. Ook van personen vervoer. Het is waanzin dat woningbouwcoöperaties aannemers uit Noord-Holland in Brabant laten werken en aannemers uit Brabant in Noord-Holland. In het klein, geldt dit ook voor huiseigenaren die hun huis laten schilderen door een bedrijf 50 km verderop, terwijl 2 straten verder een schildersbedrijf zit.

Ook het woon werkverkeer moet bekeken worden en Relokaliseren is daarbij het nieuwe werkwoord!

Vanuit de agglomeraties, van vooral de randsteden, staan 2 keer per dag kilometers lange files Dit komt omdat iedereen met zijn auto de zelfde kant uit moet. Waarom niet bijv. de mensen uit West-Friesland bij Hoorn hun auto parkeren en dan gezamenlijk met de bus naar Amsterdam. Hier kan dan op verschillende plaats gestopt worden, waar de mensen te voet of met de tram naar hun werk kunnen. Dit kan eenvoudig gefinancierd worden door de reiskosten vergoeding aan de busmaatschappij te betalen. Zo is het vervoer voor de mensen gratis.

Politiek den Haag heeft ons de Betuwe lijn door de strot gedouwd en ons wijs gemaakt dat dit snelwegen rond Rotterdam zou ontlasten. Niets blijkt minder waar. De betuwe lijn blijkt onrendabel. Het vrachtverkeer neemt alleen maar toe. Daarom is het van belang dat deze vervoersbewegingen onder de loep worden genomen. Waarschijnlijk zullen dan bedrijven moeten verhuizen. Maar dit komt toch een eerlijker verdeling van werkgelegenheid ten goede?

Politiek den Haag moet dan ook het zelfde lef tonen toen zij in de jaren 70 de visserijvloot hebben gesaneerd. Dit vanwege de over bevissing. Nu is er sprake van overbelasting van het wegenverkeersnet.

Praktisch voorbeeld ter oplossing.

Files en verkeersinfarct verleden tijd met grote reductie van CO2-uitstoot De peperdure kilometerheffing is helemaal niet nodig, ook voor bescherming van de privacy. Er is een goede oplossing te bedenken om de files en de mobiliteit sterk terug te dringen. Men hoeft slechts een regeling te ontwerpen, waarbij alle werkgevers op voorhand een fikse belastingaanslag per werknemer opgelegd krijgen van bijvoorbeeld 5000 euro per jaar.

De ondernemer kan daaraan ontsnappen door zijn (nieuwe) personeel op korte afstand te werven. Hierbij kunnen bepaalde reiszones worden voorgesteld die, naarmate ze verder van het bedrijf verwijderd zijn, een steeds hogere mobiliteitspremie, ofwel forensenbelasting met zich meebrengen. Elke werkgever kan daar tegenover een flinke subsidie aanvragen voor het laten verhuizen van een werknemer naar een woning dicht in de buurt van het bedrijf.

In een optimale situatie, waarbij alle werknemers in het basisgebied - bereikbaar met de fiets - zouden wonen, zou de werkgever helemaal geen mobiliteitsbelasting meer hoeven betalen. Zelfs een extra subsidie als vorm van beloning voor goed gedrag kan uit de opbrengsten van de mobiliteitsbelasting worden betaald. Het fileprobleem is met een dergelijke regeling waarschijnlijk opgelost, en kan het goederenvervoer vlot afgewikkeld worden.

Deze financiering van de oplossing en bestrijding van files lijkt - hoewel iedereen bezwaar maakt tegen belastingen - te liggen in een vermijdbare forensenbelasting. De winstgevendheid van bedrijven kan er zelfs flink door groeien. Hiertegen zal niemand bezwaar maken denk ik dan.

Dit systeem wordt al vele jaren toegepast in de Duitse wetgeving tegen waterverontreiniging. De heffing op lozingen kunnen bedrijven verrekenen met investeringen in het verminderen van die lozingen. Zij betalen netto pas, nadat maximaal is gesaneerd over de dan nog overblijvende verontreiniging. Dit wordt algemeen als een succes beschouwd, het combineert de-vervuiler-betaalt met een subsidie voor innovaties, die verontreinigingen verminderen. Maar ook de vermogensbelasting op inert spaarvermogen (dus niet op aandelen!) zou eveneens moeten worden verhoogd om de actuele financiering van innovatie, research en renovatie mogelijk te maken. Want inert spaarvermogen leidt tot economische trombose en degradatie.

Milieu, CO2 en het Kyoto-protocol

Ook wat betreft de uitstoot van broeikasgassen, zoals CO2 en vooral methaan, worden aanzienlijk minder omdat alle transportlijnen aanzienlijk worden bekort. De uitstoot daalt lineair met de effectiviteit van de forensenbelasting.

Weg met de BTW, leve de ecotax met dividend

door Paul Metz

BTW is een perverse belasting, bijna net zo slecht als de gewone belastingen op arbeid, terwijl ook dit kabinet nu juist beweert de belastingen op arbeid zoveel mogelijk te willen vervangen door belastingen op natuur- en milieugebruik.

Deze laatstgenoemde aanpak wordt de eco-sociale belasting hervorming genoemd, die voortkomt uit het economische model dat onder andere Thomas Paine en Henry George hebben bedacht in de 18e en 19e eeuw. Zij voorzagen dat de belastingen uitsluitend moesten worden geïnd als afdracht van het vruchtgebruik van de Aarde. De opbrengst zou alle staatsuitgaven en een basisinkomen aan alle burgers moeten financieren.

In de tijd dat dit werd bedacht, waren natuurlijke hulpbronnen en het milieu nog niet zo schaars en werd alleen de factor grond beschouwd als de drager van alle economische activiteiten. Toen was grond in de meeste ontwikkelde landen nog grotendeels in het bezit van de staat en van grootgrondbezitters, van wie de families dit eigendom meestal in het verleden hadden verkregen als schenking van een vorst. Door de economische opbrengst van de grond, de grondrente, niet te belasten, deelde de gemeenschap niet in de economie en accumuleerde de rijkdom steeds meer bij deze toch al bevoorrechte elite. In de afgelopen 20e eeuw

In de jaren na 1970 is de milieuaantasting en uitputting van hulpbronnen aanleiding geweest voor economen om te zoeken naar instrumenten voor beleid om deze schaarse zaken een prijs te geven, die in de vrije markt de schaarste goed tot uitdrukking kan brengen. Er kwamen vele wettelijke ge- en verboden om zuiniger en zorgvuldiger met grondstoffen, producten en afvallen om te gaan. Deze maatregelen leiden op indirecte wijze tot een hogere prijs, die tot zorgvuldiger gebruik door bedrijven en consumenten leidt.

Er waren ook economen, die bedachten dat deze indirecte weg tot prijsverhoging veel bureaucratie vereist en niet altijd nodig is. Met milieuheffingen kan op een directe manier dezelfde prijsverhoging worden verkregen, die de markt vraagt naar de vervuilende of aan uitputting lijdende stof of het product vermindert.

Het grote voordeel is dat er gelijktijdig een belastingopbrengst ontstaat, die niet nodig is om het milieuprobleem op te lossen, want dat doet de hogere prijs al. Deze belastingopbrengst moet daarom worden gebruikt om bestaande belastingen te verlagen en geleidelijk af te schaffen.

Wanneer er meer ecologische belastingen zijn en de tarieven hoog genoeg om effectief te zijn, is de belastingopbrengst zeer hoog en de uitwerking op vooral mensen met lage inkomens onaanvaardbaar.

De hoge opbrengst kan en moet dan ook vooral worden teruggesluisd naar de burgers op een manier, die dit effect compenseert. Het basisinkomen of het Aarde Dividend zijn daarvoor goede methodes, die bovendien tot uitdrukking brengen dat de opbrengst van schaarse grond en grondstoffen aan alle burgers toekomt als een economisch burgerrecht.

Er bestaan al wat milieuheffingen, zoals op gebruik van brandstoffen en water, het veroorzaken van afval, lawaai en vervuilende uitstoot van fabrieken en het bezit van grond (in ons land meestal als onderdeel van onroerende zaken). Voor veel meer natuur- en milieugebruiksheffingen bestaan voorstellen, die in sommige landen geleidelijk worden ingevoerd.

De spitsheffing voor weggebruik, de heffing op straling voor communicatie en mobiele telefoons, de opbrengst van veilingen van CO₂-emissierechten, directe CO₂-heffingen, enz.

Merkwaardig is echter dat vaak ook de BTW wordt gezien als een betere belasting dan de gangbare belastingen. De naam zegt al dat wordt geheven over de toegevoegde waarde in producten en diensten. Dat klinkt misschien mooi, maar past toch in hetzelfde rijtje als heffing op arbeid en winst. Het zijn allemaal maatschappelijk gewenste zaken, die we dus niet onnodig moeten bestraffen, ook niet fiscaal.

De toegevoegde waarde in een product is altijd veroorzaakt door het gebruiken van input, in de economie productiefactoren genoemd. Die kunnen er grofweg in 3 soorten zijn: grondstoffen, arbeid en kapitaal. Het is duidelijk dat de BTW dus een heffing legt op deze factoren in de mate waarin deze in een product zijn gebruikt.

Op het gebruikte kapitaal kan misschien niet op een betere manier belasting worden geheven, maar op grondstoffen en de bijbehorende vervuiling en uitputting ervan zeker wel. Op een arbeidsintensief product, waar het beleid is om de belasting op de arbeid te verlagen, wordt deze door BTW dus juist extra verhoogd.

Het enige voordeel is mogelijk dat de BTW aan de grens wordt verrekend, dus de export van arbeidsintensieve producten en diensten ontziet, maar daarvoor is zeer omvangrijk administratief apparaat nodig en bovendien is er toch nog veel ontwijking en corruptie.

Daarom is geleidelijke, maar snelle vervanging van de BTW door meer en hogere ecologische en schaarsteheffingen dringend gewenst.

Rent-meesterschap over de Aarde

hoe rente de milieuvernietiging aandrijft ?

door Micha Kuiper

Als belangrijkste oorzaak voor het decennia lang voortduren van de milieucrisis heb ik vaak horen noemen: egoïsme. De "ongrijpbare", "onveranderbare" "slechte" natuur van de mens zou het euvel zijn. En dus zijn wij eigenlijk reddeloos verloren als mensheid ! Elke poging de aanstormende milieucrash af te wenden is bij voorbaat tot mislukking gedoemd...

Of ... niet? Is dit fatale fatalistische geloof wellicht een welkome bliksemafleider en dekmantel voor een subtieler proces? Zou het kunnen zijn dat een zeer kleine minderheid alles kapot maakt uit egoïsme, terwijl een grote meerderheid van de wereldburgers wel degelijk de zelfbeheersing zou kunnen tentoonspreiden om de Aarde – en haar schepselen – te respecteren?

Kijken we nu eens naar het volgende proces:

Stap 1. Indien je een lening afsluit bij dezelfde bank waar ook jouw betaalrekening is, betaal je rente over dat geld dat je leent. Maar: omdat de kans heel klein is dat alle rekeninghouders tegelijkertijd hun geld contant willen opnemen, hebben banken ontdekt dat je *hetzelfde* geld aan tientallen mensen tegelijk kunt uitlenen. Tegen rente. Want: meestal wordt het geld namelijk niet in contanten verstrekt maar in de vorm van "banktegoed", wat niets anders is dan cijfers in een computer. En iedere lener betaalt toch de volle rente over de lening.

Terwijl het op de rekening-courant geen rente opbrengt.

Het uitlenen van geld dat tevoren niet bestond noemt men het scheppen van (betaal) geld. Al ons geld is in te delen in twee soorten geld: betaalgeld en spaargeld. Ik noem betaalgeld: dat deel van je maandinkomen plus vermogen dat je van plan bent binnen een maand uit te geven. De rest noem ik spaargeld. Samen is dat je kapitaal of vermogen.

Economen bestuderen vaak de (betaal)geldhoeveelheid in een land als "het totaal van alle betaalrekeningen plus alle contante geld", in handen van het publiek, wat gemiddeld genomen ongeveer op hetzelfde neer zal komen als mijn definitie hierboven.

Belangrijk:

Wanneer een bank (betaal)geld schept, wordt zij in eerste instantie niet rijker (er komt geen kapitaal bij), maar wel neemt de hoeveelheid betaalgeld (ruilmiddel) in de maatschappij toe (maar niet haar kapitaal).

Stap 2. Het is vervolgens voor de banken aantrekkelijk deze ontvangen rente *niet* opnieuw in omloop te brengen (via salarissen, kosten etc.): immers als er voldoende betaalgeld beschikbaar zou zijn in de maatschappij zou niemand meer geld lenen bij een bank, toch? Banken hebben dus belang bij een blijvend geldtekort in de maatschappij. Ze potten (een deel van) de ontvangen rente daartoe op (investeren in vastgoed bijvoorbeeld, dan vang je ook nog eens huur, of in het buitenland).

Het gevolg van de rentebetalingen is, dat de maatschappij telkens geld (en kapitaal) kwijtraakt en dat er op een gegeven moment te weinig betaalgeld in omloop zal zijn voor de dagelijkse behoeften van burgers en van de overheid. Een aantal van hen, inclusief de overheid zelf, zal dus opnieuw geld moeten gaan lenen ... Echter, op die leningen wordt ook weer rente betaald. Een eenvoudig rekensommetje laat zien, dat wanneer de banken zelfs maar een deel van de rente structureel oppotten in plaats van terug uit te geven richting de maatschappij, er een tekort aan betaalgeld ontstaat wat dan weer bijgeleend moet worden.

Dit is een zeer lucratief spelletje, dat echter alleen vol te houden is zolang de maatschappij "kredietwaardig" blijft. Het is niet moeilijk in te zien, dat dit nu alleen mogelijk is zolang de economie "groeit". Kortom, onze economie moet elk jaar dwangmatig 3% groeien, Niet om onze welvaart te verbeteren, niet vanwege de (technische) vooruitgang, maar enkel en alleen al om het spelletje van de banken mogelijk te maken: ze lenen ons geld uit dat eigenlijk niet echt bestaat tegen rente die wel bestaat. En ons milieu, dat ook bestaat (binnenkort: bestond) betaalt de prijs. Nota bene: deze 3% is reële groei per inwoner. Het is dus al na correctie voor groei van inwonertal en inflatie.

Ironie: indien de economie met 1% groeit in plaats van 3%, zijn we niet blij dat we 1% rijker zijn geworden, maar in paniek dat het geen 3% is, en stijgt de werkloosheid snel. Er is geen weg uit deze fuik. Niet *binnen* het systeem. Aflossen van alle schulden is niet mogelijk, daarvoor ontbreekt ons immers het geld. Kwijtschelden of van geldsysteem veranderen, meer oplossingen zijn er niet.

Dilemma: er is geen bankdirecteur die een echte oplossing kan voorstellen zonder zijn bank te vernietigen. Er is geen overheid die dit aan de kaak kan stellen zonder zich de woede van de bankiers op de hals te halen. Kortom: alle experts voelen zich gedwongen om, publiekelijk, het probleem te ontkennen. Hopen dat het nog even goed gaat. We blijven "groeien". Drie procent per jaar, dat is exponentiële groei. In een kleine tweehonderd jaar: 1,03 tot de macht 199,6 is gelijk aan 365. (Een stijging van het BNP met 36 400 %) Om een voorstelling te hebben: dat betekent dat over 200 jaar uw achter-achter-achter-kleinkinderen uw huidige jaarsalaris binnen een dag op zullen moeten maken, elke dag opnieuw aan zinloze consumptieartikelen en Joost mag weten wat voor diensten, e.d.

Historisch gezien ontstaan er drastische "oplossingen" voor dit probleem van dwangmatig toenemende "welvaart": namelijk (wereld)oorlog waarbij de schulden ongeldig worden verklaard en de economie vernield wordt, of de instorting van het geldsysteem. Hierna kan het spel van economische groei dan weer even zo vrolijk opnieuw aanvangen. Er is ook een echte oplossing denkbaar: dat de overheid precies voldoende extra geld in omloop brengt, zonder het te lenen, of, dat lokale overheden of burgers zelf lokaal geld in omloop brengen.

Dit laatste zal echter worden verboden, net als tientallen malen in het verleden. En als er centraal meer geld in omloop gebracht zou worden door de overheid, dan zouden de banken de publieke opinie, net als vele malen al geschiedde, wederom kunnen overtuigen dat zulks overheidsbeleid fout zou zijn. En wel, door ongemerkt hun opgepotte rente plotsklaps in omloop te brengen, wat leidt tot teveel betaalgeld in omloop; hogere prijzen; superinflatie, economische ellende. De fuik is compleet. We zitten in een kooi met onzichtbare muren. Totdat een flink deel van de mensen ontwaakt uit deze hypnotische nachtmerrie, voorspel ik dat het milieu nog heel wat te verduren zal krijgen. Nodeloos. Maar het goede nieuws is: zodra we ontwaken zijn we ook vrij! Verdere achtergrond is te vinden op

1) www.kr8.nl/to/?p=bull

Noot: dit artikel heeft veel te danken aan de Amerikaanse documentaire: " Money as Debt", van Paul Grignon, over de Amerikaanse situaties. Het zou kunnen dat de Nederlandse regels rond geld en rente iets afwijken, dat weet ik niet.

De Christelijke grondslag van onze maatschappij

volgens Joseph Fels

Joseph Fels was een rijke Amerikaan van Joodse afkomst, die geloofde in God en Christus. Hij was overtuigd dat het heelal een doelbewuste schepping is, waarin alles wordt geregeld door onveranderlijke wetten.; ook het maatschappelijk leven der mensen. Doch de mens met zijn vrije wil, in betrekkelijke zin, verkracht door zijn zelf gemaakte wetten en regelingen, de onveranderlijke natuurwetten voor het maatschappelijk leven, door de natuurgaven, welke het onvervreemdbaar gemeenschappelijk eigendom zijn van alle mensen, tot het uitsluitend bezit te maken van enkelen. Deze wetten zijn die welke de grond tot persoonlijk bezit verklaren.

Dat was de opvatting van Joseph Fels, nadat hij kennis had genomen van de Amerikaanse econoom en filosoof Henry George. Van dat ogenblik af was hij een trouw aanhanger van die leer en een vurig propagandist voor de verbreiding ervan. Overal ter wereld waar verenigingen werden opgericht voor de verbreiding van die leer , steunde hij die met belangrijke financiële bijdragen.

In Amerika, in Engeland, in Denemarken, in Frankrijk, in Australië, overal kenden de aanhangers van Henry George de heer Joseph Fels en zijn belangeloze offervaardigheid voor hun propaganda. Zijn gulheid was alom bekend. Hij baseerde zijn persoonlijke propaganda geheel op godsdienstige grondslag. Maar velen vergisten zich dat Fels een makkelijke "goede doelen geveer" zou zijn. Nee hij vond dat het uitdragen van de leer van Christus het best kon geschieden door de leer van Henry George tot leven te laten komen in de wereld.

Uit een brief van Fels aan een zendelingenschool die om geld vraagt:

"Laat mij u meedelen wat ik "geloof", dan kunnen we nagaan of, en zo ja, waarin we verschillen. Ik geloof in het vaderschap van God en derhalve in de broederschap van mensen.

Onder mensen versta ik "alle mensen".

Ik geloof dat de Schepper een vrije gift heeft gegeven aan alle mensen, aan al Zijn kinderen en dat wij allen gelijke rechten hebben op het gebruiken van de aarde.

Ik geloof, dat het bevel: "In het zweet uws aanschijns zul ge uw brood eten", noodzakelijk betekent: "Gij zult uw brood niet eten in het zweet des aanschijns van uw broeder".

Ik geloof, dat allen die in ledigheid leven van de rijkdom, die door anderen is voortgebracht, die goddelijke wet verkrachten, aangezien zij hun brood eten in het zweet van hun broeders aanschijn.

Ik geloof dat geen enkel mens de macht behoort om de rijkdom tot zich te nemen, die hij niet zelf heeft voortgebracht of verdiend, tenzij die hem vrijwillig wordt gegeven door degene, die hem heeft voortgebracht of verdiend.

Ik geloof dat de betekenis van "broederschap" is, dat de dienst van de een moet worden goedge maakt met een gelijkwaardige dienst van de ander.

Ik geloof dat het godslastering is te beweren of te veronderstellen, dat God sommige van Zijn kinderen veroordeelde tot hopeloze armoede, tot misdaad, gebrek en ellende, die het gevolg zijn van armoede en tegelijk anderen Zijner kinderen tot een leven van ledigheid en weelde heeft voorbestemd.

Ik geloof dat onvrijwillige armoede en onvrijwillige werkloosheid onnatuurlijke verschijnselen zijn, maar gevolgen zijn van het ontkennen van gelijke rechten van allen op 't gebruik der aarde door sommigen, die daartoe wettelijk het recht hebben. Want de aarde is een gift van God aan alle mensen.

Omdat het leven alleen kan worden onderhouden door het gebruik van goederen, welke door het toepassen van arbeidskracht ontstaan; tot het voortbrengen van goederen, alleen kan geschieden door het gebruiken van grond, of de voortbrengselen daarvan, geloof ik, dat elk mens ter wereld komt met het onvervreemdbaar goddelijk recht, om gebruik te maken van de aarde (de grond), zonder daarvoor verlot te vragen van, of iets te betalen aan een medemens, een ander kind van God.

Overal waar mensen samenleven heeft de grond een waarde, geheel verschillend van de waarde van andere dingen, welke door de arbeid worden voortgebracht. Omdat iemands arbeidskracht een gave is van God , is de rijkdom welke hij voortbrengt, zijn eigendom. Geen enkel mens en geen enkele verzameling van mensen heeft het recht om van die door hem voorgebrachte rijkdom een gedeelte in beslag te nemen.

Ik geloof dat alle waarde, die door de gemeenschap tot stand komt, aan de gemeenschap behoort, zoals de door de enkeling voortgebrachte rijkdom zijn eigendom is. Om dat alles geloof ik, dat het fundamentele kwaad, de godlogende misdaad der maatschappij is, het onrechtvaardige systeem waardoor individuele personen gerechtigd zijn door de georganiseerde maatschappij geschapen grondwaarde in beslag te nemen, omdat daaruit voortvloeit, dat de georganiseerde maatschappij voor haar instandhouding, een deel van de persoonlijk voortgebrachte waarde in beslag moet nemen. Ik gebruik al het geld dat ik bezit om mijn geloof te verbreiden, zo goed als ik kan.

Ik gebruik het op de beste wijze die mij bekend is om te bevorderen dat de Hel der beschaving wordt afgebroken, waarin slechts gebrek is en vrees voor gebrek.

Ik gebruik het om te doen de wil des Vaders, om op te bouwen de Broederschap der mensen, door aan elke broeder een gelijke levenskans te geven, omdat zij hebben en moeten kunnen toepassen, een gelijk recht op de gaven van God aan allen.

Politiek in zijn werkelijke betekenis, is de wetenschap van regeren. Is regeren iets dat los staat van godsdienst en rechtvaardigheid? Is rechtvaardig regeren niet gebaseerd op rechtvaardig handelen? Betwijfelt u het verband tussen belasting en rechtvaardigheid? Indien een regering een verschijnsel is in de natuurlijke ontwikkeling der maatschappij, dan staat het onbetwifelbaar vast, dat Gods natuurwetten voorzien in wat een regering nodig heeft voor haar taak.

Waar vinden we een schepsel in de wereld waarvoor niet het nodige voor zijn tijdelijk bestaan voor handen is? De voorziening in wat de regering nodig heeft ontstaat door de natuurlijke waardevermeerdering van de grond, die in de schatkist moet vloeien. Maar ons belastingstelsel is de meest pertinente ontkenning van Gods Vaderschap en de Broederschap van mensen. Allereerst wordt door de belastingen van de individuen genomen wat niet van de gemeenschap is. En dan wordt aan individuen toegestaan om voor zich te nemen, wat van de gemeenschap is. Dit alles komt hierop neer dat ons belastingstelsel het ene mens het recht geeft van een ander mens belasting te heffen. Is dat geen verkrachting van de natuurlijke en Goddelijke wet? Wordt hier enerzijds geen meedogenloze zelfzucht gekweekt en naakte armoede anderzijds?

Ontstaan hierdoor niet miljonairs aan het ene eind en haveloze landlopers aan het andere? Heeft dit systeem geen Hel doen ontstaan midden in onze beschaving waarvan niemand zich een voorstelling van heeft kunnen maken. Zou er een beter systeem gevonden kunnen worden om bij de mensen de indruk te vestigen dat God de Vader is van weinigen en de stiefvader van velen? Is zo'n toestand niet vernietigend voor het gevoel van Broederschap? Hoe zou het mogelijk zijn dat met zo'n toestand de massa der mensen kan gehoorzamen aan het gebod: "Hebt elkander lief!"

w.g. Joseph Fels u .

Met Joseph Fels wensen redactie en bestuur van Grondvest u een
vredig, voorspoedig, gezond en gelukkig 2008 toe.